

**Nd.**

## **134. Frumvarp**

til laga um Ríkisveðbanka Íslands.

Frá fjárhagsnefnd.

### **1. gr.**

Stofna skal banka, er nefnist Ríkisveðbanki Íslands. Heimili bankans og varnarþing skal vera í Reykjavík.

### **2. gr.**

Hlutverk bankans er að kaupa íslensk skuldabréf, sem út eru gefin af peningastofnunum, sem veita lán gegn fyrsta veðrétti í fasteignum. Fjár til skuldabréfakaupa þessara aflar bankinn með því að gefa sjálfur út skuldabréf, er nefnast skuldabréf Ríkisveðbanka Íslands, og selja þau á innlendum eða erlendum peningamarkaði.

### **3. gr.**

Til tryggingar skuldabréfum Ríkisveðbanka Íslands eru:

- a. allar eignir bankans,
- b. ábyrgð ríkissjóðs.

Má aldrei meira vera í umferð í senn af skuldabréfum Ríkisveðbanka Íslands en svo, að bankinn eigi jafnháa upphæð að gullgildi í skuldabréfum þeim, sem ræðir um í 8. gr., og auk þess tryggingarsjóð, er nemi að minnsta kosti  $\frac{1}{6}$  af upphæð skuldabréfa þeirra, sem í umferð eru.

### **4. gr.**

Skuldabréf Ríkisveðbanka Íslands skulu gefin út í flokkum, og þarf samþykki fjármálaráðherra til útgáfu hvers flokks. Stjórn bankans kveður á um lögum, úthit og fjárhæð skuldabréfanna, svo og um vaxtaupphæð og eindaga á vaxtagreiðslum. Skuldabréfin skulu öll háð innlausn, eftir útdrátt eða við kaup á verðbréfamarkaði, og kveður stjórn bankans nánar á um útdrátt og innlausn skuldabréfa hvers flokks. Skuldabréfin skulu undirrituð af stjórn bankans og af fjármálaráðherra.

### **5. gr.**

Skuldabréf Ríkisveðbanka Íslands skulu gefin út til handhafa, en nafnskrá má þau í bókum bankans eiganda að kostnaðarlausu. Svo getur og eigandi skulda-

bréfa fengið þau geymd endurgjaldslaut í fjármálaráðuneytinu, á ábyrgð ríkisins, og gefur þá fjármálaráðuneytið eiganda út geymsluskirteini um bréfin. Vextir af bréfum, sem þannig er komið í geymslu, sér fjármálaráðuneytið um, að sendir séu eiganda fyrir milligöngu bankans, í ávísunum, er greiðast eiga á einhverjum þeirra staða, þar sem greiðsla vaxta af skuldabréfunum og greiðsla útdreginna skuldabréfa á fram að fara. Sama gildir um skuldabréfsupphæðina við innlausn bréfsins, enda skili eigandi fjármálaráðuneytinu þá geymsluskirteininu.

#### 6. gr.

Greiðsla vaxta af skuldabréfunum og innlausn útdreginna skuldabréfa fer fram í þeim peningastofnunum eða verzlunarhúsum innanlands eða utan, sem stjórn bankans kveður á um.

#### 7. gr.

Fjárhæð skuldabréfa Ríkisveðbanka Íslands skal ákveðin í íslenskum krónum, en þó má einnig ákveða hana í dönskum, norskum eða sænskum krónum, frakkneskum frónkum, sterlingspundum eða amerískum dollurum. Ávaxta má fé ólögráða manna í skuldabréfum þessum, og skulu þau jafnan njóta sömu undanþágu frá skatti eða stimpilgjaldi til ríkissjóðs Íslands, sem skuldabréf útgefin fyrir ríkisskuldum Íslands erlendis njóta.

#### 8. gr.

Skuldabréf þau, er Ríkisveðbanki Íslands kaupir samkv. 2. gr., eru aðeins skuldabréf veðdeildar Landsbanka Íslands og skuldabréf veðdeildar Búnaðarbanka Íslands.

Hvortveggja þessi skuldabréf skulu gefin út á grundvelli fyrsta veðréttartryggingar í fasteign, er eigi nemi meiru en  $\frac{3}{5}$  hlutum af virðingarverði hverrar fasteignar. Þau skulu vera háð innlausn að fullu, og tryggð með sameiginlegri ábyrgð lántakenda, eftir því sem segir í lögum og reglugerðum þessara veðdeilda, svo skal og vera löglegt að ávaxta fé ólögráða manna á Íslandi í bréfum þessum.

#### 9. gr.

Í stjórn Ríkisveðbanka Íslands eiga sæti einn af bankastjórum Landsbanka Íslands, einn af bankastjórum Búnaðarbanka Íslands og einn gæzlustjóri. Fjármálaráðherra skipar stjórn bankans til 3 ára í senn. Bankastjórnarnir hafa ekki sérstök laun fyrir störf sín, en ráðherra ákveður laun gæzlustjóra.

Bankastjórnin ræður starfsmenn bankans.

#### 10. gr.

Bankastjórnin sendir fjármálaráðuneytinu í lok hvers ársfjórðungs ágrip af reikningum bankans, en í hver árslok ýtarlega skýrslu um starfsemi bankans á árinu og ársreikning hans. Reikninginn lætur fjármálaráðuneytið endurskoða, og skal hann birtur í B-deild Stjórnartíðindanna.

### 11. gr.

Kostnaður allur við stjórn bankans og starfsemi greiðist af arðinum af starfsemi hans. Hrökkvi arðurinn eigi til greiðslu kostnaðarins, greiða Landsbanki Íslands og Búnaðarbanka Íslands það, sem á vantar, að tiltölu við skuldabréfa-kaup Ríkisveðbankans af hvorum banka þessara um sig á reikningsári bankans, því, sem um er að ræða. Tekjuafgangur, er verða kann á starfsemi bankans, rennur í tryggingarsjóð hans, sbr. 3. gr., en þar til tryggingarsjóður þessi hefir náð þeirri lágmarksupphæð, sem greinir í 3. gr., leggja Landsbanki Íslands og Búnaðarbanki Íslands, að þeirri tiltölu sem að ofan greinir, fram það, sem á kann að vanta, að tryggingarsjóðurinn nemi lágmarksupphæðinni.

### Greinargerð.

Frumvarp þetta er flutt að tilhlutun fjármálaráðherra í samráði við stjórn Landsbankans. Tilgangurinn með því er að greiða fyrir fjáröflun til fasteignaveðlána, bæði fyrir landbúnaðinn og kaupstaðina, og að leggja grundvöll að varanlegu fyrirkomulagi í því efni.

Mál þetta er aðallega undirbúið af Jóni Krabbe skrifstofustjóra, og hefir hann ráðfært sig við útlenda fjármálamenn. Er frv. samið með hliðsjón af tillögum þeirra og útlendri reynslu.